

RECEB AYININ FAZİLETLERİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm. Bi'smi'l-lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh.

Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidînâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Fekâle rasûlü'llâh SAS: (Recebün şehrün azîmün, yudâifu'llâhu fîhi'l-hasenât... İlâ âhiri'l-hadis.) Emmâ ba'd:

Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şerifini açıklamaya geçmeden önce, hepimizin Regâib Kandilinizi, bu gecenizi tebrik ederim. Allah bu gecenin rahmetlerinden, bereketlerinden, feyizlerinden, mânevî ikramlarından, hediyelerinden cümlelerinizi âzamî derecede istifade edenlerden, alanlardan, kazananlardan eylesin.

Bize Amerika'dan, Avustralya'dan, Türkiye'den, dünyanın muhtelif yerlerindeki sevgili, değerli dostlarımız ve kardeşlerimizden telefonla, e-mail ile, bilgisayarla tebrikler geldi. O arada da birisi de bazı sorular sormuş. O sorular benim aklımda... O soruların da cevabı olacak şekilde konuşmayı düşündüm, kararlaştırdım. İnşâallah bu band, ses kaydı çözüldüğü zaman, sözlerimin Arapça metinlerini de eklerim. İnşâallah görüntülü kasetler de dağıldığı zaman, sorular cevaplandırılmış olur.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Şimdi bugün, zaman olarak Receb ayına girmiş bulunuyoruz. Receb ayı, Arapların *Eşhuru hurum* dedikleri, yâni haram aylar dedikleri aylardandır. *Haram* demek, muhterem demek, hürmet edilmesi gerekli demek. Öyle çekişme, çatışma, kavga, gürültünün yapılmaması gereken muhterem ay demek. Haram aylardan bir tanesidir, kesin. Çünkü Kur'an-ı Kerim'de de geçiyor:

فَإِذَا انْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرْمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ
حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ

(التوبة:٥)

(*Feize'nsalâha'l-eşhuru'l-hurumu fa'ktülü'l-müşrikîne haysü vecedtümûhüm*) [Haram aylar çıkınca, müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün!] (Tevbe, 9/5) diye ayet-i kerimelerde de yer almış. Bu ayların muhteremliğini Kur'an-ı Kerim tescil etmiş. Garanti belgesi var, damgası var. Bu ay mübarek bir ay, kesin. Hiç şek ve şüphe yok! Ayetler, okuyabiliriz uzun uzun, tefsirlerden uzun uzun anlatabiliriz. Ama kısacası, kesin sonuç, mübarek bir aya girdik.

Peygamber SAS Efendimiz de bu ay girdiği zamandan itibaren, zâten güzeller güzeli olan ömrünü, hayatını, ibadetlerini daha ziyâdeleştirdi. Kesin, bu da kesin...

Şimdi burada üç tane hadis-i şerif okuyacağız Peygamber Efendimiz'den rivayet edilmiş olan hadis-i şeriflerden. Ama daha başka

kaynaklarda, daha başka hadis-i şerifler de var. Receb'in faziletlerine dair daha pek çok hadis-i şerifler var. Ben sadece üç tanesi okuyacağım.

İslâm'da bazı gecelerin hayırlı olduğunu, birinci rekâta okuduğum Kadir Sûresi delâlet ediyor. Ve buyruluyor ki bu okuduğum sûrede:

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ

(القدر: ٣)

(*Leyletü'l-kadri hayrun min elfi şehri*) “Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır.” (Kadir, 97/3)

Demek ki, bazı geceler üstün oluyormuş. Tabii öyle, gayet tabii. Hiç kimse buna bir söz söyleyemez. Bazı insanlar bazı insanlardan daha üstün. Elbette, takvâsı nisbetinde ötekisinden daha üste çıkar. Üstünlerin üstünü de Peygamber-i Zîşânımız Makâm-ı Mahmûd'un sahibi Muhammed-i Mustafâ SAS

Efendimiz. Kesin, şek şüphe yok. Bazı insanlar çok üstün, bazı zamanlar çok üstün, bazı mekânlar da çok üstün...

Var mı Mekke'nin üstünlüğüne bir söz söyleyecek? En şerefli belde, mübarek belde. Mescidlerin bazısı da en üstün. Var mı Kâbe-i Müşerrefe'nin üstünlüğünü kabul etmeyecek bir birileri? En şerefli. Hatta bütün insanların kabul etmesi lâzım! Çünkü Hazret-i Adem'den beri yeryüzünün en eski, en mübarek mescidi.

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بَكَّةَ مُبَارَكًا

وَهْدَىٰ لِلْعَالَمِينَ

(آل عمران: ٩٦)

(Inne evvele beytin vudıa li'n-nâsi le'llezî bi-bekkete mübâreken ve hüden li'l-âlemîn.)
[Şüphesiz, alemlere bereket ve hidayet kaynağı olarak insanlar için kurulan ilk ev (mâbed) Mekke'deki (Kâbe)'dir.] (Âl-i İmran: 96) Ayet-i kerimeyle sabit.

O halde bir ayın, bir gecenin üstünlüğüne böyle misaller olduğuna göre. Bir zamanın, bir mekânın, bir insanın üstünlüğüne Kur'an-ı Kerim'den kesin belgeler olduğuna göre birilerinin bu aylara, bu gecelere sataşması, dil uzatmasının bir kere mesnedi yok. Bazı geceler daha üstün oluyor. Var mı bir diyeceğin? Diyemezsin bir şey! İşte Kur'an-ı Kerim, işte Kadir Sûresi, işte Peygamber Efendimiz'in hayatında vurguladığı ve söylediği sözler, vurguladığı bilgiler. Bu gecelerin ihyâsına gelince; bu gecelerin ibadetle şenlendirilmesine, değerlendirilmesine, yâni mü'minlerin bu gecede aşk ile, şevk ile, göz yaşlarıyla ibadet etmesine gelince: Bu da Peygamber SAS Efendimiz'in yaptığı bir şey... Sonra bu üç ayların, Receb, Şa'ban ve Ramazan'ın mübarek aylar olduğunu, üçünün birden mübarek bir mevsim teşkil ettiğini, hadis-i şeriflerden yine biliyoruz, Cevdet kardeşimiz bu günde okunacak duaları yazdırdı bilgisayara, getirdi. Hemen şuradan bir tanesini görüntüleyelim! Ötekileri de ortasından kesip, yettiği kadar büyüklere dağıtın! Evlilere bu sefer de,

bekârlara değil... Şekerler çocuklara, böyle sevaplı şeyler de büyüklere... Ne buyurmuş Peygamber Efendimiz:¹

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ

(طس. هب. حل. كر. والديلمي عن أنس)

(*Allâhümme bârik lenâ fî recebe ve şa'bân, ve belliğnâ*

ramadân.) “Yâ Rabbi, Receb’i ve Şa’ban ayını bize hayırlı, bereketli birer ay eyle ve bizi gözümüzün nuru Ramazan’a da, sağlık afiyetle ulaştır!” diye dua etmiş. İşte böyle kesip kesip evlilere dağıtırsınız.

Gelelim Receb ayının faziletine, bir adım daha öne ilerleyerek, Receb’in ilk cuma gecesinin faziletine... Receb’in ilk cuma gecesi, yâni bu gece, yâni ertesi günü cuma olan gece demek, şu an... Bunun da adına melekler Regâib Gecesi demişler, çünkü Cenâb-ı Hakk’ın rağbet edilecek, imrenilecek, özenilecek, istenilecek çok mükâfatlarının kullara bol bol verildiği bir gece imiş.

Bunu nereden öğreniyoruz?.. Peygamber Efendimiz’in hadis-i şeriflerinden öğreniyoruz. Bunları Abdülkâdir-i Geylânî Efendimiz gibi herke-

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.259, no:2346; Taberânî, *Mu’cemü’lEvsat*, c.IV, s.189, no:3939; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.375, no:3815; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VI, s.269; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.290, no:6494; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXX, s.57; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.485, no:1985; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.161, no:309; Enes ibn-i Mâlik RA’dan. *Kenzü’l-Ummâl*, c.VII, s.138, no:18049; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.211, no:554; RE. 532/10; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXXIII, s.24, no:35704, 36125.

sin maddî mânevî ilmini, irfânını tasdik ettiği, kendisine hürmet duyduğu zât-ı muhteremler eserlerine yazmışlar. Meselâ, Abdülkâdir-i Geylânî Hazretleri'nin *Günyetü'tTâlibîn* denilen, asıl adı da *el-Gunyetü li-Tâlibî Tarîkı'l-Hak* isminde olan kitabında, bunlarla ilgili bilgiler var. İmam Gazâlî'de bunlarla ilgili bilgiler var. Sonra bu hadis-i şerifler var.

Sonra, bu gecelere, bu mübarek gecelere itiraz eden insanlar ne yaptırmak istiyorlar? İbadet yapmak isteyen bir takım insanları durdurmak istiyorlar.

Senin aklın mı yok yâ!.. Yapacaksan bir zulmü durdur, yapacaksan müslümanlara yapılan bir haksızlığı durdur. Yâni müslüman geceleyin, mübarek cuma gecesinde ibadet edecek, ne gocunuyorsun? Yâni, sana ne zararı var ki, o mübarek gecelere dil uzatıp, aleyhinde konuşma yapıp engellemeye çalışıyorsun?

Şimdi bizim Gümüşhâneli Hocamız, hadis alimi. Geçtiğimiz asrın, 19. Yüzyıl'ın ve 20. Yüzyıl başının en tanınmış hadis alimlerinden biri ve tarih kitaplarına ismi geçmiş, yüzden fazla büyük alim talebe yetiştirmiş, halife yetiştirmiş Gümüşhâneli Hocamız, hadis kitabına almış. Hadis âlimi. Yâni, hadislerin hakkında kendisine soru sorulacak insan:

“—Efendim, ne dersiniz bu hadis-i şerife?” denilecek insan.

O mübarek, kitabına almış. Yâni takvâ ehli, ilim erbâbı herkesin hürmet ettiği bir zât-ı muhterem. Bu kitapta var da başka kitaplarda

yok mu? Evet, başka kitaplarda da var. Kaynaklar gösterilmiş. Şimdi biz bu hadis-i şeriflerden bir tanesini okuyoruz. Yâni bu kitabına almakla, Gümüşhâneli Efendimiz Hazretleri, “Ben bu fikirdeyim. Ben uygun görüyorum!” demiş oluyor yâni.

a. Receb Ayında Oruç

Peygamber Efendimiz SAS buyurmuş ki:²

رَجَبُ شَهْرٌ عَظِيمٌ يُضَاعَفُ فِيهِ الْحَسَنَاتِ
فَمَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ رَجَبٍ فَكَأَنَّمَا صَامَ سَنَةً وَمَنْ
صَامَ مِنْهُ سَبْعَةَ أَيَّامٍ غُلِقَتْ عَنْهُ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ
وَمَنْ صَامَ مِنْهُ ثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ فَتَحَتْ لَهُ ثَمَانِيَةَ
أَبْوَابِ الْجَنَّةِ وَمَنْ صَامَ مِنْهُ عَشْرَةَ أَيَّامٍ لَمْ يَسْأَلِ
اللَّهُ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ وَمَنْ صَامَ مِنْهُ خَمْسَةَ عَشَرَ
يَوْمًا نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ قَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى
فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ وَمَنْ زَادَ زَادَهُ اللَّهُ وَفِي رَجَبٍ
حَمَلَ اللَّهُ نُوحًا فِي السَّفِينَةِ فَصَامَ رَجَبًا وَأَمَرَ مَنْ
مَعَهُ أَنْ يَصُومُوا فَجَرَتْ بِهِمُ السَّفِينَةُ سِتَّةَ أَشْهُرٍ
آخِرُ ذَلِكَ يَوْمٌ عَاشُورَاءُ أَهْبِطَ عَلَى الْجُودِيِّ فَصَامَ

² Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.69, no:5538; Saîd ibn-i Râşid RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.12, s.558, no:35168; Câmiü'l-Ehâdîs, c.XIII, s.110, no:12683.

نُوحٌ وَمَنْ مَعَهُ وَالْوَحْشُ شُكْرًا لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَفِي
يَوْمٍ عَاشُورَاءَ فَلَقَ اللَّهُ الْبَحْرَ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ وَفِي
يَوْمٍ عَاشُورَاءَ تَابَ اللَّهُ عَلَى آدَمَ وَعَلَى مَدِينَةِ
يُونُسَ وَفِيهِ وُلِدَ إِبْرَاهِيمُ

(طب. عن سعيد بن أبي راشد)

RE. 288/13 (*Recebü şehrun azîmun*) Receb ya gayr-i munsariftir, Arapça'da özel bir kelimedir. Ya da munsariftir. Munsarif olduğuna göre (*recebün*) diye okunur. Gayr-i munsarif olduğuna göre (*recebü*) diye okunur. Arapçanın özelliği.

(*Recebü şehrun azîmun*) “Receb muazzam bir aydır.” Ne bakımdan muazzam bir aydır? İçindeki sevapların, mükâfatların çokluğu bakımından. Ne var Receb ayında?.. İki tane mühim olay hatırlıyoruz, Peygamber Efendimiz'in mübarek, husûsî, mânevî, peygamberâne hayatında:

1. Regâib Gecesi.
2. Mi'rac Gecesi.

27 Receb'te, 26'yı 27'e bağlayan gecede Cenâb-ı Hak Peygamber Efendimiz'e Mi'rac'ı nasib etmiş. Mübarek bir ay olduğundan, ona ikramı bu ayda ihsan eylemiş.

(*Şehrun azîmun*) “Muazzam bir aydır, kıymetli bir aydır. Hürmetli, kıymetli, izzetli bir aydır. (*Yudâifu'llâhu fîhi'l-hasenât*) Allah bu ayda yapılan ibadetleri, iyilikleri kat kat fazla

mükâfatlandırır.”

“—Böyle bir şey var mıdır?..”

Evet, böyle şey vardır. Allah-u Teâlâ Hazretleri Ramazan’da da yapılan ibadetleri, başka aylarda yapılmış olacağı takdirde alacağı sevaptan, kat kat fazla olarak mükâfatlandırıyor. Onun için, meselâ bir insan zekâtını sâir ayların birisinde verse, tabii zekât vermenin mükâfatı, sevabı var, kazanacak. Ramazan’da verdiği zaman, kat kat fazla alır.

Demek ki Cenâb-ı Hak, bazı zamanlarda ibadeti teşvik ediyor ve o zamanda yapılan ibadetlere mükâfâtı fazla veriyor. Yılın bazı aylarında fazla olduğu gibi, haftanın bazı günlerinde de fazla. Meselâ, cuma gecesini fazileti kesin... Hiç kimse itiraz edemez. Radikali bilmem nesi, akıllısı fikirlisi, şusu busu hiç kimse itiraz edemez; cuma mübarek bir gecedir.

Günün bazı saatleri mübarektir. Meselâ, seher vakitlerinin mübarekliği kesin. Güneş doğduktan sonraki zaman mübarektir, kesin. Güneşin batmasına yakın zaman mübarektir, kesin. Çok deliller var bu hususta...

Allah-u Teâlâ Hazretleri Receb’de yapılan hayırları kat kat mükâfatlandırıyor. Kardeşimiz iftar yemeği verdi. Eğer bir gün önce verseydi de Allah bir sevap verecekti. Ama bugün verdiği için, kat kat fazla mükâfat alacak Allah’tan. Çünkü, (*yudâifu’llâhu fîhi’l-hasenât*) Receb ayında Allah mükâfatları kat kat fazla olarak mükâfatlandırıyor.

Peygamber Efendimiz Ramazan’dan sonra, en

çok Receb ayında oruç tutardı. Sevap çok diye. Yanî, orucun mükâfatını daha çok alması için, Receb ayında daha çok oruç tutardı. Burada da buyruluyor ki:

(Femen sàme yevmen min recebin fekeennemâ sàme seneten) “Kim Receb’de bir gün oruç tutarsa, sanki bir sene oruç tutmuş gibi sevap alır.

(Ve men sàme minhü seb’ate eyyâmin) Kim yedi gün oruç tutarsa Receb ayında, *(gulligat anhu ebvâbü cehennem)* ona cehennemin kapıları kapanır.” Yedi cehennem var ya, yedi cehennemin kapıları kapanır.

(Ve men sàme minhü semâniyete eyyâmin) “Sekiz gün oruç tutarsa *(fütihat lehû semâniyete ebvâbi’l-cenneh)* sekiz cennetin sekiz kapısı ona açılır; ‘Buyur gel, gir!’ gibilerden.

(Ve men sàme minhu aşerete eyyâmin) On gün oruç tutarsa *(Lem yes’elillâhe şey’en illâ a’tâhu)* Allah’tan ne isterse, Allah istediğini ona verir. Ne isterse!.. Allah’tan bir şey istedi mi?.. İstedi. İstediyse Allah onun istediğini verir.” diye müjdeliyor bu hadis-i şerif.

(Ve men sàme minhu hamsete aşere yevmen) “Kim on beş gün oruç tutarsa, *(nâdâ münâdin mine’s-semâ’)* gökten bir melek buna seslenir: *(Kad gufire leke mâ madà)* ‘Geçmiş günahların affoldu, *(fe’ste’nife’l-amel)* haydi işe yeniden başla! Defterin tertemiz, günahların silindi, haydi mübarek olsun, tertemiz bir defterle hayata yeni başlamış gibi yeniden başla!’ *(Ve men zâde zâda’llâh)* Kim daha arttırırsa, Allah da onun mükâfatını artırır.”

(Ve fî recebe hamela'llâhu nûhan fi's-sefîneh)

Bu Receb ayının mazide de, insanlık tarihinin önemli çağlarında da hayırlı vesile olduğunu bildiriyor Peygamber Efendimiz. “Nuh AS'ı gemiye Receb ayında bindirmiş Allah...” Yâni gemiye bindirdi, tufandan kurtardı demek. Müşriklerin, kâfirlerin zulmünden kurtardı, tufanda boğulmaktan kurtardı, Receb ayında...

(Fesâme recebe ve emera men meahû en yesûmû) “Onun üzerine Nuh AS gemiye girince Receb’de, Receb’i kendisi oruçlu geçirdi ve yanındakilere de oruç tutmayı emretti.” Nuh AS, ulu peygamber. Çok yaş yaşamış olan, aksakallı, mübarek dedemiz. Hepimizin dedesi Nuh AS, torunları da unutmasın!

(Feceret bihimü's-sefînetü sittete eşhurin) “Altı ay gemi onları taşıdı. Tufanın suyu üzerinde altı ay taşıdı. (*Âhiru zâlike yevmu àşûrâ'*) En sonu da bu altı ayın Aşûre günüdür. Yâni Muharrem’in 10’u. O zaman artık karaya oturmuş gemi, sular çekilmiş. Gemideki bütün yiyecekleri toplamışlar, bir yemek yapmışlar. Aşûre de onun için mübarek, tatlı ama içinde her şey var. Fasülye bile var, nohut bile var. Her şey var.

(Ühbite ale'l-cûdiyyi) “Cûdî Dağı'nın üzerine konduruldu Nuh AS'ın gemisi. (*Fesâme nûhun ve men meahû ve'l-vahşu şükren li'llâh)* Nuh AS ve yanındakiler ve gemiye aldığı hayvânât-ı vahşiyye, hepsi Allah’a şükrolsun diye, ‘Çok şükür tufan bitti, ayağımız yere değdi, kurtulduk.’ diye oruç tuttular. (*Şükren li'llâhi azze ve celle)* Aziz ve Celil olan Allah’a şükür

bâbında...”

Bu Aşure gününün, yâni Muharrem’in 10. günün de tarihte güzel anıları var: (*Ve fî yevmi âşûrâe felaka’llâhü’l-bahre li-benî isrâîl*) “Bu Aşûre gününde, İsrâiloğulları geçsinler diye Allah

denizi ikiye ayırdı, yol yol ayırdı. İsrâiloğulları geçtiler, Firavun’un orduları geldiği zaman boğuldular.” Meşhur bu olay, kesin.

(*Ve fî yevmi âşûrâe tâba’llâhu alâ âdem*) “Ve yine Aşûre gününde, Allah Adem AS dedemizin tevbesini kabul etmiş. (*Ve alâ medîneti yûnus*) Yunus AS’ın şehrine lütfeylemiş. (*Ve fîhi vülide ibrâhîm*) Ve İbrâhim AS da, Aşûre gününde doğmuş.”

Böyle özellikleri olan gün Aşûre günü de, ama sözün başında Receb ayının mübarekliğini Peygamber Efendimiz’in hadisinden öğrendik.

b. Orucu Takvâ İle Tutmak

İkinci hadis-i şerife geçiyoruz. Ebû Saîd el-Hudrî RA’ın rivayet eylediğine göre:³

رَجَبٌ مِنْ شُهُورِ الْحُرْمِ وَأَيَّامُهُ مَكْتُوبَةٌ عَلَى
أَبْوَابِ السَّمَاءِ السَّادِسَةِ فَإِذَا صَامَ الرَّجُلُ مِنْهُ
يَوْمًا وَجَدَّ صَوْمَهُ بِتَقْوَى اللَّهِ نَطَقَ الْبَابُ وَنَطَقَ

³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.275, no;3277; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.311; no:35165; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.111, no:12684.

الْيَوْمُ فَقَالَ يَا رَبِّ اغْفِرْ لَهُ وَإِذَا لَمْ يُتِمَّ صَوْمَهُ

بِتَقْوَى اللَّهِ لَمْ يَسْتَغْفِرَا وَقِيلَ خَدَعْتِكَ نَفْسُكَ

(ابو محمد الحسن في فضائل رجب عن ابي سعيد)

RE. 289/1 (*Recebü min şuhûri'l-haram ve eyyâmü mektûbetün alâ ebvâbi's-semâi's-sâdise*) “Receb haram aylardandır.” Yâni *eşhuru hurum* dediğimiz, dört haram aydan biridir. Bu haram aylar hangileridir: Şevval, Zilkâde, Zilhicce, bir de Receb... Dört haram ay vardır. O haram aylarda, muhterem aylardan, savaşıma, kan dökme, kavga gürültü yapılmasın, olmasın diye emredilmiş aylardandır.

(*Ve eyyâmühû mektûbetün alâ ebvâbi's-semâi's-sâdiseh*) “Ve bu ayın günleri altıncı semânın kapılarına yazılıdır. (*Feizâ sâme'rracülü minhu yevmen*) Bu ayda, Receb ayında bir adam —yâni insan, kadın da olsa, erkek de olsa aynı ama kişi diye, adam diye geçiyor— bir gün oruç tutarsa, (*ve ceddede savmehû*) ve orucunu da pırıl pırıl, yepyeni, zedelemeyen, taptaze tutarsa...”

Yâni oruçlu insan ne yapacak? Hem yemeği yemeyecek, içmeyecek, hem de diliyle kötü söz söylemeyecek, gözüyle harama bakmayacak, kulağıyla haramı dinlemeyecek. Öyle yapmazsa, gıybet, dedikodu filân yaparsa meselâ sevabı kaçar orucun. (*Ceddede savmehû*) Orucunu da pırıl pırıl, cedit, tertemiz tutarsa, zedelet-tirmezse, çizmezse, zedelettirmezse, (*bi-tak-va'llâhi*) Allah'tan korkarak, Allah'ın gazabından korkarak, Allah'ın sevgisini kaybetmeyeyim diye endişe ederek, düşününe düşününe orucunu

öyle tamamlarsa o zaman (*nataka'l-bâbü*) kapı konuşur, (ve *nataka el-yevmü*) o gün konuşur, (*kâlâ*) derler ki: (*Yâ rabbi iğfirlehû*) ‘Yâ Rabbi, bugün oruç tutan şu kulu mağfiret eyle!’ derler.”

(*Ve izâ lem yütimme savmehû bi-takva'llâh*) “Allah korkusuyla, takvâ ile orucunu tutmaz da zedelettirirse, bozuk tutarsa orucunu; (*lem yestağfirâ*) bunlar Allah’a onun için mağfiret dilemezler; kapı ve o gün dilemezler. (*Ve kilâ*) Oruç tutan iyi tutamazsa ona denilir ki: (*Hadeatke nefsüke*) ‘Nefsin seni gene aldattı!’ denilir.”

Evet, aziz ve muhterem kardeşlerim! İnsanları mahveden başkası değil. En çok insana zarar kendi nefsinden geliyor. Onun için nefsin terbiye eden kurtulur, felâh bulur. Terbiye etmeyip de nefsinin hevâsına uyan, şehvâtına kapılan sevapları kaçıır.

Şimdi burada bir şeyi düşünebilir kardeşlerimiz:

“—Allah Allah! Gün konuşmuş, kapı konuşmuş. Yâni oruç tuttuğu gün konuşmuş, altıncı semâdaki semânın kapısı konuşmuş. Bu nasıl olur?”

Cenâb-ı Hak Kur’an-ı Kerim’de kesin olarak sizin de bildiğiniz bir ayette bizim konuştuğunu bilmediğimiz bazı şeylerin konuşacağını bize bildiriyor, Yâsin Sûresi’nde ne buyruluyor:

وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ

(*Ve tükellimünâ eydîhim*) “Elleri şehâdet edecek, konuşacak. (*Ve teşhedü ercülühüm bimâ kânu yeksibûn.*) Ayakları işlediklerine şahitlik edecek.” (Yâsin, 36/65)

“—Yâ Rabbi bu inkâr ediyor ama, bu herif, bu ellerle, yâni bizimle o hırsızlığı yaptı.” diye şehadet edecek meselâ.

Hırsızlık yapmışsa adam, istediği kadar inkâr etsin; Allah eli konuşuracak, ayağı konuşuracak... Hatta bir yerde bir günah işlenmişse, duvarları konuşuracak. Duvarlar şahitlik edecek, zemin şahitlik edecek. Ağacın altında bir günah işlenmişse, ağaç konuşacak, taş konuşacak. Yâni Cenâb-ı Hak her şeyi konuşurmaya kâdirdir. Nitekim günahkâr kul diyecek ki âzâlarına:

لَمْ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ

شَيْءٍ

(فصلت:٢١)

(*Lime şehidtüüm aleynâ*) “Yâ olur mu şimdi sizin bu yaptığınız! Niye aleyhimize şahitlik ettiniz?” diyecek. (*Kâlû*) Onlar diyecek ki: (*Entakana’llâhü’llezî entaka külle şey’in*) “Her şeyi konuşurmaya kâdir olan Allah konuştu, ne yapalım?” (Fussilet, 41/21)

Şimdi Re’fet bir ayar yapmış bizim bilgisayara, balıklar oradan gidiyor, köpek balıkları buradan

geçiyor vs. Guluk guluk guluk, su sesleri geliyor, sular dökülüyor. Ben bugün şaka yaptım Re'fet'e:

“—Yâ, dedim, bu bilgisayarın içini su doldurmuşsun, bu aletler zarar görmez mi, balık doldurmuşsun!” .

Oynuyorlar, şey yapıyorlar. Yâni insanoğlu böyle şeyler yapabiliyor. Yâni nihayet bir alet ama, insanın hayret edeceği şeyleri gösteriyor yâni. Yeri göğü yaratan Allah-u Teâlâ Hazretleri yâni ayağa “Konuş!” deyince, ele “Konuş!” deyince, “Konuşmam” mı diyecek? Her şeyi konuşturmaya kâdir olan Allah konuşturuyor.

Zâten Kur'an-ı Kerim'de bir ayet-i kerime var, pek çok ayet-i kerimelerde de mânâ tekrar tekrar bildiriliyor:

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ

تَسْبِيحَهُمْ

(الاسراء: ٤٤)

(*Ve in min şe'in illâ yüsebbihu bi-hamdihî ve lâkin lâ tefkahûne tesbîhahüm*) “Onu hamd ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Ne var ki siz, onların tesbihini anlamazsınız.” (İsra, 17/44) buyruluyor.

Demek ki bizim alışkanlığımızdan söylediğimiz bir şey var, diyoruz ki insan konuşur da taş konuşmaz. İnsan da konuşur da ağaç konuşmaz. Çünkü konuştuğunu görmemişiz. Pekiyi onun da bir ses çıkardığını duysak. Meselâ Avustralya'da

küçük bir bitki var, çayırdaki, çimende otların arasında... Biz böyle dokunduk mu ortasına, bacakları kapanıyor. Çekiyoruz, tekrar açılıyor. Şuuru var. Dur bakalım bir deney yaptık, karıncayı getirdik üstüne attık. Ne yapacak karıncaya? Ona bir şey yapmadı. Bak, karıncayla beni ayırıyor. Ben dürttüğüm zaman kapanıyor. Karıncaya bir şey yapmıyor. O bizden diyor, bu yabancı diyor. Bu Türkiye'den gelmiş diye bize kapanıyor.

Hani biz etrafımızdaki varlıkları şimdiye kadarki alışkanlıklarımızla tanıyoruz. Alışkanlığın dışında veya algılayamadığımız şeyleri kavrayamıyoruz. Onun için Allah bu elleri konuşuracak. Bu kulaklar, bu diller, bu ağızlar konuşacak. Bu dağlar, bu taşlar, bu tepeler, bu hacca gidenlere bu Hacerü'l-Esved şahitlik edecek:

“—Evet yâ Rabbi, geldi, bana elini sürdü, istilâm eyledi, ‘*Bi’smi’llâhi allâhu ekber!*’ dedi, şap diye öptü, yüzünü gözünü sürdü...” bunları söyleyecek Hacerü'l-Esved...

Nasıl söyler? Allah söylettirirse söyler. Bizim bilgisayar öyle o kadar hünerler yapıyor da, garipsemiyorsunuz. İnsaf... Eski zaman insanları inkâr etseydi neyse, ama siz bâri inkâr etmeyin. Görüyorsunuz ki neler olabiliyor.

İkinci hadis-i şerif de bu. Bundan ne anladık? Birinciden ne anladık?.. Bir kere yapılan bütün sevapların kat kat mükâfatlandırıldığını anladık artık bu ayda. Yeni bir devreye girmişiz. Yâ yok mu otellerde bile *season, the out of season* yok mu? Yâni bir zaman fiyatlar şöyle, bir zaman

fiyatlar düşük, bir zaman zamlı. Öyle olmuyor mu? Cenâb-ı Hak işte bu sefer, bu ay girer girmez, ibadet mevsimi girdi diye ibadetlerin sevabını fazla verir. Var mı bir diyeceğiniz?.. —Var...” Ne diyeceksiniz?.. “El-hamdü lillâh, çok şükür yâ Rabbi!” diyeceksiniz. Başka bir şey denmez. Öbür tarafta da bazıları çırpınıyor, tepiniyor: “Yok efendim bunlar...” diye, aleyhinde konuşuyor. Yâhu ayet var, hadis var. İnsaf kardeşim!

c. Receb Allah'ın Ayıdır

Üçüncü hadis-i şerif. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁴

رَجَبُ شَهْرُ اللَّهِ وَشَعْبَانُ شَهْرِي وَرَمَضَانُ شَهْرُ
أُمَّتِي

(الديلمى عن أنس؛ أبو الفتح فى أماليه عن الحسن مرسلًا)

RE. 289/2 (*Recebü şehru'llâh*) “Receb Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ayıdır. (*Ve şa'bânü şehri*) Şa'ban ayı benim ayımdır. (*Ve ramadânu şehru ümmetî*) Ramazan da ümmetimin ayıdır.”

Allah Allah! Savulun, Ramazan bizim ayımızmış. Uyuyorduk, öğrendik. Ramazan bizim ayımızmış. Ne demek? Ben ne anladım bu işten?.. Yâni geçtiğimiz Ramazan'ları şöyle bir düşün baka-

⁴ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.275, no:3276; *İbn-i Asâkir*, *Mu'cem*, c.I, s.114, no:210; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.374, no:3813; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.556, no:35164; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.341, no:1358; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.109, no:12682.

lım. Ne anladın sen? Ramazan senin ayınmış. Ne demek?..

Yâni Ramazan senin istifâde edeceğin aydır. Gözünü aç, istifade et demek. yoksa Allah'ın ayları, manevî bir varlık. Ay deyince tutulmaz, çarşıdan alınmaz, torbaya konulmaz, tartılmaz kilo ile, "Ramazan kaç kilo gelir?" diye ölçemezsin, metreyle ölçemezsin "Boyu ne kadardır, eni ne kadardır" diye. Manevî bir şey, Ramazan. Ramazan bizim ayımız. Ne demek? Gözünü aç, Ramazan'da Allah sana eğer güzel çalışırsan çok mükâfat verecek demek, anlaşılması bu kadar kolay...

Geriye gidelim. (*Şa'bânu şehri*) "Şaban da benim ayımdır." diyor Peygamber Efendimiz. Demek ki, Şaban ayında da Peygamber SAS Efendimiz'e Cenâb-ı Hakk'ın demek ki nice nice özel ikramları oluyor.

Ve Receb de *şehru'llah*, Receb de Allah'ın ayı. Bütün aylar, yıllar, günler, saniyeler, saatlar, yerler, gökler, varlıklar, ağaçlar, kuşlar, insanlar... her şey Allah'ın. Ne demek Receb Allah'ın aydır? Allah'ın kullarını çok afv ü mağfiret eylediği, rahmetinin cûşa geldiği ay demek...

El-hamdü lillâh, bizi bu güzel aya eriştiren; sağlıklıla, afiyetle, müslüman olarak, şuurlu olarak yetiştiren Allah'a hamd olsun! Dışarıda bir sürü insan var. Müslüman olup, gâfil olup da meyhanede vs.de oturup da şu anda kadeh tokuşturanlar var.

Bilmiyor. Allah hidayet versin.

Cenâb-ı Hak bize nasib etmiş, toplamış ibadet-

hanede mü'min olarak. Bir mescidde, mescid olarak ayarlanmış, tutulmuş bir yerde Cenâb-ı Hak toplamış. Bir de bize bu Receb'in faziletini duyurdu şimdi. Vesileleri, bahaneleri bir tarafa bırakın, sebepleri bırakın da müsebbibü'l-esbâbı düşünün! Cenâb-ı Hak işte duyuruyor.

Sonra biz burada sayfayı açtık okuyorduk, okuyorduk, okuyorduk... Bu akşamki hadisler, tabii her akşam sen biliyorsun vaziyeti, bu akşamki hadis-i şerifler Receb'e geldi. Bu tesâdüf mü?.. Yâni ben arayıp da Receb'le ilgili hadisleri bulmuş değilim. Ama bu akşam sıra o hadis-i şeriflere geldi. Yâni, Cenâb-ı Hak çok lütuflar yapıyor bize de, bin bir türlü, bin bir şekilde lütuf, lütuf, lütuf, ikaz, ikaz, ikaz, hatırlatma, hatırlatma, hatırlatma, uyarı, uyarı, uyarı, şefkat, şefkat, şefkat... Bizlerin bir türlü çıramız tutuşmuyor. Bir türlü aklımız başımıza gelmiyor. Bir türlü uyanmıyoruz. Yoksa nice nice vesilelerle lütfediyor Cenâb-ı Hak.

Adamın birisi el açmış, Karadenizli, onun telâffuzunu ben tam bilemeyeceğim ama:

“—Madem ki yâ Rabbi vireceksun, niçin yalvartıyorsun dâ...” filân diye böyle şeyler söylüyormuş kendi üslûbu ile filân.

Bir tanesi oradan sataşmış:

“—Yâhu vereceğini nereden biliyorsun?”

“—Sus cahil, o vermeyecek olsaydı dua ettirmezdi.” demiş. “Bana duayı nasib etti, duayı yapmayı nasib ettiğine göre, verecek ki yaptırıyor. Yoksa sevmediği insanın, duayı aklına getirtmi-

yor. Sevmediği insana dua ettirtmez.” demiş. Doğru. Karadenizli ârif yâni. Ama ben telâffuzu güzel yakıştıramadım, daha güzel yapacak bir Karadenizli varsa içinizde fasih bir şekilde burada Karadenizce söylesin.

Evet, Allah hepinizden râzı olsun...

d. Regâib Gecesinin İhyâsı

Mübarek gecelerden birisi bu Regâib gecesi. Sabaha kadar güzel vakit. Eski büyüklerimiz, evliyâullah, mübarek insanlar, sabahlara kadar uyumaz, namaz kırlarmış. İbadet ederlermiş. Tesbih çekerlermiş. Münâcatta, niyazda bulunurlarmış. Gecelerini değerlendirirlermiş.

Tabii sabaha kadar uyumamak kolay değil. Bir de bizim şimdi, hepimizin kendine göre mazeretleri var: Çocuklar “Okula gideceğim!” der; iş güç sahipleri “Sabahleyin dükkânı açmam lâzım!” der. Yâni böyle sabaha kadar ibadet yapabilecek durumda olanlar az. Belki de yok içimizde. Ama Peygamber Efendimiz SAS’ın buyurduğu bir iki müjdeyi size nakletmek istiyorum:

“—Kim yatarken abdest alır, taze abdest alır, ondan sonra gelir iki rekât, dört rekât namaz kılsa, abdestli olarak uyursa, bütün gecesini ibadet etmiş gibi sevap alır. Melekler ona dua eder, etrafına toplanırlar, yığılırlar: ‘Yâ Rabbi senin bu kulun temiz yattı, uyudu, sen de bunu afv ü mağfiret eyle!’ derler.” diye hadisler var.

Eve gidip yatacağınız zaman taze abdest alın, iki rekât, dört rekât namaz kılın, ondan sonra

öyle yatın, bu sevabı kazanın. Bu bir.

Peygamber Efendimiz'in müjdelediği bir başka husus daha var:

“—Kim sabah namazını ve yatsı namazını camide cemaatle kılsa, bütün gecesini, gündüzünü ihyâ etmiş gibi olur.”

Bu hadis-i şeriflere göre. Onun için, yatsıyı beraber kıldık, hatta akşamla yatsıyı bazı arkadaşlarımız birbirine eklediler. Güzel, o da çok sevap amma sabahleyin de ya evinizin yakınındaki camilere gidin, ya da bizim sabah kıldığımız camimize, cuma namazı kıldığımız camimizdeyiz biz. Sabah oraya gelin, sabah namazını da camide kılın; o müjdeyi alın!

Bu gece ibadet olarak neler yapılabilir? Namaz kılınır, Kur'an-ı Kerim okunur, tesbih çekilir.

“*Estağfiru'llâh*” denilir. “*Lâ ilâhe illa'llâh*” denilir.

Salât ü selâm çekilir Peygamber Efendimiz'e...
Lâfza-i Celâl çekilir.

“*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh...*”
“*Hasbüna'llâhu ve ni'me'l-vekîl...*”

“*Sübhâna'llâhi, ve'l-hamdü li'llâhi, ve lâ ilâhe illa'llâhu, va'llâhu ekber...*”

“*Sübhâna'llâhi ve bi-hamdihî, subhâna'llâhi'l-azîm, ve bihamdihî estağfiru'llâh...*”

Bunun gibi mübarek sözleri yüzer defa tekrar etmeli! Sevaplarının çok olduğuna dair hadis-i şerifler vardır.

Sonra tesbih çekersiniz. Dua etmek de ibadet-

tir. Elinizi açıp çok çok dua edin. Hem kendinize, yakınlarınıza, anne babanıza, akrabana, geçmişlerinize; hem arkadaşlarınıza, dostlarınıza; hem de daha genel olarak ümmet-i Muhammed'e, her yerdeki sıkıntı içinde olan mü'min kardeşlerimizin sıkıntıları geçsin, onlar da huzur ve rahatlık içinde yaşasınlar, onların da gönülleri hoş olsun, onların da dünyası ve ahiretleri mamur olsun diye dualar edersiniz. Dua da ibadettir.

Sevaplı namazlardan birisi de tesbih namazıdır. Tesbih namazını ilmihal kitaplarından okuyup, kılabilirsiniz.

Bin defa *Kul huva'llàhu ehad*'ı besmelesiyle okuyan kimse çok büyük mükâfata erer. Bu konuda Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁵

مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ أَلْفَ مَرَّةٍ فَقَدْ اشْتَرَى
نَفْسَهُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

(ابراهيم بن حمير والرافعي عن حذيفة)

RE. 438/11 (*Men karaa kul huva'llàhu ehadün elfe merreh*) “Bir insan bin tane *Kul huva'llàhu ehad* sûresini okursa; (*fekadi'sterâ nefsehû mina'llàhi azze ve celle*) pek Aziz ve Celil olan, izzet, celâl ve azamet sahibi olan Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden nefsinin satın almış olur.”

Bu gece bin '*Kul huva'llàh...*' okumaya gayret ederseniz herhalde o büyük sevabı alırsınız. Onu

⁵ *Kenzü'l-Ummal*, c.1, s.586, no:2664.

da tavsiye ederim, hatırıma gelen şeylerden birisi de budur.

Bir de bugün oruç tutanlar yarın da oruç tutarsa, sırf cuma günü oruç tutulmaz ama böyle oruç tutarsa, yarın oruç tutmayı da tavsiye ederiz. Onun da sevabı vardır.

“Bir kimse çarşamba, perşembe, cuma gününü oruçla geçirir, oruç tutar; cuma günü de fukaraya malından az veya çok sadaka verirse; annesinden doğduğu gündeki kadar günahsız, tertemiz, bir bebek kadar masum ve temiz olur.” diye hadis-i şerifte bildiriliyor. Yarın da oruç tutmanızı o bakımdan tavsiye edebiliriz. Zaten kandil gecelerinin gündüzlerinde oruçlu olmayı da tavsiye etmiştir büyüklerimiz.

Birbirinizi duadan unutmayın, beni de duadan unutmayın! Allah hepinizden razı olsun...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû! El-fâtihah!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
28. 09. 2000 - İSVEÇ

[Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER
sohbetlerine PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ